

Sygn. akt VII U 1091/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Kozłowska-Czabańska
Protokolant:	sekr. sądowy Aneta Rapacka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 maja 2016 r. w W.

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 11 czerwca 2015r., nr (...) -8/20

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. S. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia 4 czerwca 2015 roku do dnia 3 czerwca 2016 roku,
- stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VII U 1091/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 czerwca 2015 r., znak: (...) -8/20, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., działając na podstawie art. 6 ust. 1 pkt. 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych z dnia 30 października 2002 r. oraz na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił J. S. od dnia 04 czerwca 2015 r. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, wskazując, że u wnioskodawcy Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 08 czerwca 2015 r. stwierdziła, że nie jest on niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową (decyzja z dnia 11 czerwca 2015 r., znak: (...) -8/20 k. 13, tom II a.r.)

Postanowieniem z dnia 22 czerwca 2015 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., sprostował oczywistą omyłkę pisarską, zawartą w decyzji z dnia 11 czerwca 2015 r., znak: (...) -8/20, w ten sposób, że odmówił J. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia 01 lipca 2015 r. (postanowienie z dnia 22 czerwca 2015 r., k. 14, tom II a.r.).

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 26 czerwca 2015 r. **J. S.**, wnosząc o jej zmianę i przyznanie na jego rzecz prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Wskazał, że nie zgadza się z zaskarżoną decyzją, albowiem Komisja Lekarska ZUS wydała orzeczenie po pobieżnym i nierzetelnym zbadaniu sprawy, bez uwzględnienia wyników badań przeprowadzonych przez lekarza foniatrę, w tym również dokumentacji medycznej z (...) Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy. W ocenie odwołującego, takie działanie organu rentowego może wynikać z faktu, iż brakuje mu wyłącznie 10 miesięcy do uzyskania emerytury, natomiast ZUS stara się nie dopuścić do zbiegu dat obydwu świadczeń. Odwołujący podkreślił, że niewydolność fonacyjna głosu stanowi u niego stan przewlekły, który objawia się brakiem zwarcia fonacyjnego głośni prawie na całej długości fałd głosowych oraz nawykowym chrząkaniem, które nasila się po wysiłku głosowym, a któremu towarzyszą zmiany śluzowe o charakterze obrzękowym. Nadmieniał, że stan patologiczny narządu głosu utrzymuje się u niego od wielu lat i jest związany z chorobą zawodową, co znajduje potwierdzenie w opisie badań wystawionych przez lekarzy specjalistów z zakresu foniatrii. Odwołujący zaznaczył także, że od 1996 r. pobiera świadczenie rentowe z tytułu choroby zawodowej i od tego czasu nie może wykonywać pracy w swoim zawodzie, a mianowicie na stanowisku nauczyciela wychowania fizycznego. Z tego powodu dopiero po 12 latach udało mu się znaleźć okresowe zatrudnienie w Wyższej Szkole (...) w Sporcie na stanowisku pracownika naukowo-dydaktycznego. Wskazał, że uzgodnione warunki pracy nie obciążają nadmiernie jego strun głosowych, albowiem większość zajęć, jak i egzaminów prowadzona jest za pomocą tzw. platform internetowych. Jednocześnie odwołujący zawniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu foniatrii na okoliczność przebiegu jego choroby oraz dokonania oceny jego stanu zdrowia. W konkluzji odwołania, ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i przyznanie na jej rzecz prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową (odwołanie z dnia 26 czerwca 2015 r. k. 2-6 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 16 lipca 2015 r., **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** zajął stanowisko w sprawie i wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że ubezpieczony został w toku postępowania skierowany na badanie do Lekarza Orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 21 kwietnia 2015 r. stwierdził, że jest on częściowo niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową nadal do dnia 03 kwietnia 2016 r. Jednakże z uwagi na złożenie zarzutu wadliwości do tego orzeczenia, sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 08 czerwca 2015 r. uznała, że odwołujący nie jest niezdolny do pracy, jak również nie jest niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową. Na tej podstawie decyzją z dnia 11 czerwca 2015 r., znak: (...) -8/20, sprostowaną następnie postanowieniem z dnia 22 czerwca 2015 r., organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia 01 lipca 2015 r. Jednocześnie organ rentowy nadmienił, że zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy mają ustalone decyzją organu rentowego prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na okres do dnia osiągnięcia wieku emerytalnego zachowują te uprawnienia do osiągnięcia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3 ustawy, o której mowa w art. 1, chyba że prawo do świadczenia ustanie lub wygaśnie przed tym dniem. Organ rentowy zaznaczył jednak, że przepis ten nie dotyczy osób, które miały ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową (odpowiedź na odwołanie z dnia 16 lipca 2015 r. k. 10 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. S., z zawodu nauczyciel wychowania fizycznego, w dniu 24 kwietnia 1996 r. po raz pierwszy wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o przyznanie na jego rzecz prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. W związku z powyższym, w toku postępowania wyjaśniającego, odwołujący został skierowany na badanie do Poradni Zawodowej Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w W., gdzie stwierdzono u niego niedowład strun głosowych. Wskazano również, iż schorzenie to powstało na skutek wykonywania pracy zawodowej, wymagającej wysiłku głosowego. W oparciu o powyższe wyniki badań, na mocy decyzji z dnia 22 marca 1996 r. Państwowy Terenowy Inspektorat Sanitarny stwierdził u odwołującego chorobę zawodową w postaci niedowładu strun głosowych, która została wymieniona pod poz. 7 wykazu chorób zawodowych,

stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 listopada 1983 r. (wniosek z dnia 24 kwietnia 1996 r. k. 1-2, Orzeczenie Lekarskie nr 450/96 z dnia 04 marca 1996 r. k. 3, decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej z dnia 22 marca 1996 r. k. 4, tom I a.r.).

Decyzją z dnia 05 lipca 1996 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. przyznał ubezpieczonemu J. S. prawo do renty inwalidzkiej trzeciej grupy w związku z chorobą zawodową od dnia 22 kwietnia 1996 r. Do ustalenia podstawy wymiaru renty organ rentowy przyjął dochód, który stanowił podstawę wymiaru składek z 7 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1987 r. do grudnia 1993 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 124,79%. Do ustalenia wysokości renty, organ rentowy uwzględnił 26 lat okresów składkowych i 1 miesiąc okresów nieskładkowych. Tak wyliczona wysokość świadczenia wyniosła wówczas 499,38 zł. Kolejnymi decyzjami organu rentowego, przedłużana była wypłata renty na kolejne okresy czasu, przy czym świadczenie podlegało stosownym waloryzacji i przeliczeniom w oparciu o przedkładane przez ubezpieczonego dokumenty. Wskazane świadczenie, zgodnie z orzeczeniem lekarza Orzecznika ZUS z dnia 26 lipca 2010 r. przysługiwało odwołującemu do dnia 03 czerwca 2015 r. (decyzja z dnia 05 lipca 1996 r., znak: (...) k. 22, decyzja z dnia 11 września 1996 r., znak: 40166778/20/PCN k. 27-28, decyzja z dnia 02 grudnia 1997 r., znak: (...) k. 32 i następne k. 33-34, k. 46, k. 48, k. 52-53, k. 63, k. 71, k. 76, k. 81, k. 89, k. 99, orzeczenie lekarza Orzecznika ZUS z dnia 26 lipca 2010 r. k. 102, tom I a.r.).

Z uwagi na zbliżający się upływ terminu, na jaki zostało przyznane odwołującemu ww. świadczenie, w dniu 31 marca 2015 r. ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową na dalszy okres. W związku z powyższym w toku postępowania wyjaśniającego odwołujący został skierowany na badanie lekarskie do lekarza Orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 21 kwietnia 2015 r. uznał, że ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy do dnia 03 kwietnia 2016 r., a także, że istniejąca u niego częściowa niezdolność do pracy pozostaje w związku z chorobą zawodową. Jednakże z uwagi na złożenie zarzutu wadliwości do tego orzeczenia, sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 08 czerwca 2015 r. uznała, że odwołujący nie jest niezdolny do pracy, jak również nie jest niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową (wniosek z dnia 31 marca 2015 r. k. 1, orzeczenie lekarza Orzecznika ZUS z dnia 21 kwietnia 2015 r. k. 3, zarzut wadliwości z dnia 24 kwietnia 2015 r. k. 4, orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 08 czerwca 2015 r. k. 10, tom II a.r.).

W oparciu o powyższe orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 08 czerwca 2015 r. organ rentowy wydał w dniu 11 czerwca 2015 r. decyzję, znak: (...) -8/20, odmawiającą ubezpieczonemu J. S. od dnia 04 czerwca 2015 r. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że ubezpieczony nie spełnia jednego z warunków niezbędnych do przyznania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, wynikającego z przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a mianowicie warunku uznania go za osobę częściowo niezdolną do pracy. Organ rentowy stwierdził nadto, że odwołujący nie jest również częściowo niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową, zgodnie z orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 08 czerwca 2015 r. Powyższa decyzja została sprostowana postanowieniem z dnia 22 czerwca 2015 r. w zakresie wskazania daty, od jakiej ubezpieczonemu nie przysługuje ww. świadczenie, tj. zamiast daty 04 czerwca 2015 r. wpisano datę 01 lipca 2015 r. (decyzja z dnia 11 czerwca 2015 r., znak: (...) -8/20 k. 13, postanowienie z dnia 22 czerwca 2015 r., k. 14, tom II a.r.)

W związku z niekorzystną decyzją organu rentowego, J. S. złożył odwołanie do tego Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 26 czerwca 2015 r. k. 2-6 a.s.).

W toku postępowania, Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty z zakresu laryngologii-foniatryi celem ustalenia, czy odwołujący się jest zdolny, czy też całkowicie lub częściowo niezdolny do pracy ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy niezdolność do pracy spowodowana została chorobą zawodową, a jeżeli tak to jaką, czy jest to niezdolność trwała, czy okresowa, a jeżeli okresowa to na jaki okres, a także na czym polegała zmiana stanu zdrowia ubezpieczonego po dniu 03 czerwca 2015 r., jeżeli taka nastąpiła (postanowienie z dnia 27 lipca 2015 r. k. 13 a.s.).

W opinii z dnia 21 września 2015 r. biegła sądowa z zakresu otolaryngologii i foniatrii A. P. stwierdziła, że rozpoznane u odwołującego schorzenia narządu głosu i ich stopień nasilenia czynią odwołującego nadal, częściowo, okresowo niezdolnym do pracy zarobkowej w związku z chorobą zawodową na 1 rok, tj. od dnia 03 czerwca 2015 r. do dnia 03 czerwca 2016 r. z zaznaczeniem, że w tym okresie odwołujący osiągnie wiek emerytalny. Uzasadniając swe stanowisko biegła wskazała, że zmiany patologiczne narządu głosu odwołującego mają charakter ustępujący, ale nadal się utrzymują i powstały w wyniku nadmiernego wysiłku głosowego w czasie prawie 14-letniej pracy pedagogicznej, tj. w okresie od dnia 19 października 1982 r. do dnia 22 marca 1996 r. Biegła zaznaczyła, że długotrwałe przeciążenie wysiłkiem głosowym fałdów głosowych doprowadziło do powstania zmian chorobowych krtani pod postacią nasilonych zmian czynnościowych z niedomykalnością fonacyjną głośni oraz z towarzyszącymi zaburzeniami emisji głosu, które nadal się utrzymują w mniejszym nasileniu. Podkreśliła także, że utrzymywanie się zawodowych zmian chorobowych narządu głosu potwierdza wywiad zebrany od odwołującego, jak również dokumentacja medyczna z leczenia w Poradni Foniatrycznej Szpitala (...), znajdująca się w aktach sprawy, która obrazuje przewlekły proces chorobowy narządu głosu odwołującego, zaś badanie videostroboskopowe krtani z (...) w P. z dnia 03 czerwca 2015 r. opisuje brak zwarcia fonacyjnego w części środkowej głośni. Schorzenie zawodowe narządu głosu ma charakter przewlekły wieloletni. Zdaniem biegłej charakter objawów, stopień ich nasilenia, powodujący nadal w znacznym stopniu utratę zdolności do pracy zarobkowej zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami, bezpośredni związek z wykonywanym zawodem, wieloletni okres ich trwania, brak szans na wyleczenie potwierdza istnienie schorzenia zawodowego narządu głosu odwołującego, co uzasadnia orzeczenie częściowej, okresowej niezdolności do pracy zarobkowej w związku z chorobą zawodową na okres 1 roku. Niezdolność ta spowodowana została zawodowym schorzeniem narządu głosu, które według dawnego nazewnictwa było określane, jako niedowład strun głosowych, zaś obecnie występuje pod postacią niedowładu mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią. Biegła dodała przy tym, że po dniu 03 czerwca 2015 r. nie nastąpiła wyraźna poprawa stanu zdrowia spowodowanego schorzeniem narządu głosu, a zmiany chorobowe nadal się utrzymują, ale w nieco mniejszym nasileniu (opinia biegłej sądowej z zakresu otolaryngologii i foniatrii A. P. z dnia 21 września 2015 r. k. 30-37 a.s.).

Do powyższej opinii zastrzeżenia wniósł organ rentowy. Uzasadniając swe stanowisko, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że u badanego nie można stwierdzić, że w znacznym stopniu utracił on zdolność do pracy z powodu choroby zawodowej, albowiem pracował on do chwili obecnej również głosem i był dopuszczony do pracy przez lekarza medycyny pracy, który w tej mierze musiał zasięgnąć opinii laryngologa. W ocenie organu rentowego, trudno jest więc uznać, że aktualnie ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową. W tej sytuacji, organ rentowy wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego z zakresu laryngologii i foniatrii (pismo procesowe z dnia 12 listopada 2015 r. k. 48-49 a.s.).

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii lekarza specjalisty z zakresu laryngologii-foniatrii z wyłączeniem biegłego sądowego A. P. na okoliczności, jak w postanowieniu z dnia 27 lipca 2015 r. (postanowienie z dnia 18 listopada 2015 r. k. 51 a.s.).

W opinii z dnia 11 stycznia 2016 r. biegła sądowa z zakresu otolaryngologii lek. med. M. C. rozpoznała u odwołującego niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią. Biegła wskazała, że stan narządu głosu odwołującego nie uległ poprawie od czasu przejścia na rentę, tj. od 19 lat, co daje podstawę do stwierdzenia, że choroba zawodowa narządu głosu jest trwała i nieodwracalna. Na tej podstawie biegła uznała, że występująca u odwołującego niezdolność do pracy w związku z chorobą zawodową jest okresowa i trwa nadal od dnia 03 czerwca 2015 r. do dnia 03 czerwca 2016 r., tj. przez okres 1 roku do czasu osiągnięcia wieku emerytalnego (opinia biegłej sądowej z zakresu otolaryngologii lek. med. M. C. z dnia 11 stycznia 2016 r. k. 72-74 a.s.).

Powyższy stan faktyczny, Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych odwołującego. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez

strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Jednocześnie w toku sprawy, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów z zakresu otolaryngologii i foniatrii A. P. (k. 30-37 a.s.) i lek. med. M. C. (k. 72-74 a.s.) celem jednoznacznego ustalenia stanu zdrowia odwołującego. Analizując przedmiotowe opinie biegłych, Sąd doszedł do przekonania, że stanowią one miarodajny i wiarygodny dowód w sprawie, gdyż wydane zostały przez lekarzy specjalistów, a ponadto poprzedzone zostały analizą dokumentacji lekarskiej wnioskodawcy i jego badaniem. Opinie są spójne i logiczne oraz należycie uzasadnione. Ponadto przedmiotowe opinie nie zostały również skutecznie zakwestionowane przez organ rentowy. Organ rentowy wniósł zastrzeżenia do opinii biegłej sądowej lek. med. M. C. wskazując, że biegła nie odniosła się do próby obciążenia głosu, które powinno być kluczowym badaniem przy orzekaniu o niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Sąd Okręgowy oddalił jednak wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z kolejnej nowej opinii innego biegłego lekarza laryngologa – foniatry, z uwagi na to, że opinie biegłych sądowych A. P. i lek. med. M. C. są opiniami spójnymi, logicznymi i wydanymi na podstawie aktualnych badań ubezpieczonego, a zastrzeżenia organu rentowego są lakoniczne i nie opierają się na kwestiach medycznych. Odnosząc się natomiast do wskazanego zarzutu należy podkreślić, że organ rentowy w żaden sposób nie wykazał przed Sądem, aby biegłe swoich ustaleń dokonały na podstawie samych twierdzeń ubezpieczonego jedynie po pobieżnym jego zbadaniu. Wprost przeciwnie, zdaniem Sądu Okręgowego, badania ubezpieczonego w połączeniu z analizą jego dokumentacji medycznej, były na tyle dokładne, że pozwoliły na zakwalifikowanie jego schorzenia, jako choroby zawodowej, na którą odwołujący cierpi już od 1996 r. To badaniu Komisji Lekarskiej ZUS można postawić zarzut nie uwzględnienia całokształtu dokumentacji medycznej ubezpieczonego przy ustalaniu jego niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową. Biegłe w swoich opiniach powołały się bowiem na wyniki badań laryngologiczno-foniatrycznych odwołującego przeprowadzonych w dniach 29 lutego 1996 r., w okresie od 10 kwietnia 2005 r. do 16 czerwca 2010 r., w dniu 01 kwietnia 2013 r. i w dniu 03 czerwca 2015 r., z których jasno wynika, że odwołujący cierpi na niedowład strun głosowych, który obecnie występuje pod postacią niedowładu mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią. Biegłe podkreśliły przy tym, że stan narządu głosu odwołującego nie uległ poprawie od czasu przejścia na rentę, tj. od 19 lat, co daje podstawę do stwierdzenia, że choroba zawodowa narządu głosu jest trwała i nieodwracalna. Tym samym w ocenie biegłych sądowych rozpoznane u odwołującego schorzenia narządu głosu i ich stopień nasilenia czynią odwołującego nadal częściowo, okresowo niezdolnym do pracy zarobkowej w związku z chorobą zawodową na okres 1 roku, tj. od dnia 03 czerwca 2015 r. do dnia 03 czerwca 2016 r. Biegłe sądowe opiniujące w niniejszej sprawie w należyty sposób wyjaśniły przedstawione przez Sąd zagadnienia, wskazały na czym oparły swe tezy i co stanowiło ich podstawę. Z kolei samo niezadowolenie organu rentowego z treści opinii biegłych, nie powoduje konieczności powoływania kolejnego biegłego, czy też kolejnych biegłych. Z tych też względów, wniosek organu rentowego, sugerujący konieczność przeprowadzenia u odwołującego kolejnych dodatkowych badań w zakresie schorzeń narządu głosu zmierzał wyłącznie do przedłużenia postępowania w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 11 czerwca 2015 r., nr: (...) - 8/20 jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2015 r. poz.1242 z późn. zm.) na skutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej przysługuje renta z tytułu niezdolności do pracy dla ubezpieczonego, który stał się niezdolny do pracy. Z powyższego wynika zatem, że renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy m.in. wskutek choroby zawodowej, natomiast jej ustalenia dokonuje się na zasadach i w trybie określonym w ww. ustawie z dnia 30 października 2002 r. oraz na zasadach i w trybie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, stosując odpowiednio między innymi art. 12 do art. 14 tejsze ustawy.

Przepis art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, definiując niezdolność do pracy, stanowi, że niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu, i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Przepisy ust. 2 i 3 wskazują, że całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Natomiast zgodnie z art. 13 tej ustawy przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania, co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, a także możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

W tym miejscu wyjaśnienia wymaga także zwrot „niezdolny do pracy wskutek choroby zawodowej”, w szczególności, czy choroba zawodowa musi stanowić wyłączną przyczynę niezdolności do pracy, czy też nie. W judykaturze panuje przeważający pogląd, że niezdolność do pracy wskutek choroby zawodowej w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (poprzednio art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) zachodzi wówczas, gdy choroba zawodowa jest istotną przyczyną częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy, co oznacza, że bez wynikającego z niej uszczerbku na zdrowiu niezdolność do pracy nie wystąpiłaby (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 09 grudnia 2008 r. I UK 147/08). Niezdolność do pracy wskutek choroby zawodowej nie jest także ograniczona tylko do osób czynnych zawodowo. Już z treści ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynika możliwość zbiegu emerytury z rentą z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Zasady zbiegu prawa do świadczenia rentowego z ubezpieczenia wypadkowego i emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dookreśla ustawa wypadkowa w art. 26.

W rozpoznawanej sprawie spór pomiędzy stronami koncentrował się wokół kwestii, czy ubezpieczony jest nadal niezdolny do pracy i czy niezdolność ta pozostaje w związku z chorobą zawodową. Ubezpieczony zatem winien w niniejszym postępowaniu wykazać, że stwierdzona u niego w 1996 r. choroba zawodowa w postaci niedowładu strun głosowych w dalszym ciągu powoduje znacznego stopnia niezdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Niewątpliwie rozstrzygnięcie powyższego zagadnienia wymagało wiadomości specjalnych z zakresu laryngologii i foniatrii. Stąd też Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych ww. specjalności, które odpowiadają stwierdzonej u skarżącego chorobie zawodowej.

Sporządzone w niniejszej sprawie opinie biegłych sądowych z zakresu otolaryngologii i foniatrii A. P. z dnia 21 września 2015 r. oraz lek. med. M. C. z dnia 11 stycznia 2016 r. nie pozostawiają wątpliwości co do tego, że ubezpieczony spełnia przesłanki powołanych wyżej przepisów tj. nadal jest niezdolny do pracy na stanowisku nauczyciela wychowania fizycznego. Ze względu na występującą u niego chorobę zawodową, ubezpieczony utracił bowiem zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Jak wskazały biegłe, ubezpieczony ma również nikłe szanse na całkowite wyleczenie. Sąd Okręgowy przyjął wydane opinie sądowo – lekarskie za podstawę rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie uznając, że opinie te zostały sporządzone przez lekarzy specjalności odpowiednio dobranych do schorzeń ubezpieczonego i w sposób fachowy i merytoryczny odnoszą się do oceny jego niezdolności do pracy w płaszczyźnie medycznej (biologicznej), gdzie biegłe wzięły pod uwagę charakter i przebieg procesów chorobowych ubezpieczonego na stan czynnościowy organizmu, sprawność ogólną organizmu i stopień określenia skutków schorzeń ubezpieczonego. Z treści opinii wynika, że biegłe dokonały oceny stanu zdrowia odwołującego na podstawie analizy akt sprawy, a następnie przeprowadziły z ubezpieczonym wywiad i badanie przedmiotowe. Sąd nie powziął wątpliwości, co do oceny stanu zdrowia i wniosków biegłych sądowych, które przekonująco uzasadniły stanowisko w przedmiocie kwalifikacji ubezpieczonego. Biegłe uwzględnili wykonywany przez ubezpieczonego zawód pod kątem posiadanych przez niego kwalifikacji. Z tego też względu, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do negowania treści opinii biegłych sądowych, czy też kwestionowania dokonanego przez nie rozpoznania.

Z uwagi na aktualny stan schorzenia zawodowego ubezpieczonego, nie ma on obecnie możliwości wykonywania pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji zawodowych. W tym względzie, sporządzone opinie lekarskie są jednoznaczne. W ocenie biegłych sądowych rozpoznany niedowład mięśni krtani, trwała dysfonia, niedomykalność fonacyjna głośni z towarzyszącymi zaburzeniami emisji głosu oraz brak fonacyjnego zwarcia głośni powodują nadal częściową niezdolność do pracy odwołującego z tytułu choroby zawodowej. Potwierdzenie istnienia niezdolności do pracy wynika w ocenie biegłych ze specjalistycznych badań medycznych, tj. badań foniatrycznych, stroboskopowych i video stroboskopowych. Tymczasem organ rentowy, zgłaszając zarzuty do powyższych opinii, wskazywał, że po pierwsze u badanego nie można stwierdzić, że w znacznym stopniu utracił on zdolność do pracy z powodu choroby zawodowej, albowiem pracował do chwili obecnej również głosem i był dopuszczony do pracy przez lekarza medycyny pracy, po drugie natomiast, że u badanego nie zostało przeprowadzone badanie próby obciążenia głosu, które powinno być kluczowym badaniem przy orzekaniu o niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Odnosząc się do pierwszego z zarzutów wskazać jednak należy, że u osoby dotychczas niezdolnej do pracy można założyć istnienie krótkoterminowych stanów nie wskazujących na utratę w znacznym stopniu zdolności do pracy, zwłaszcza przy tego rodzaju schorzeniu narządu głosu. Tym samym odwołujący, pomimo stwierdzonego schorzenia, mógł być czynny zawodowo, tym bardziej, że od momentu rozpoznania u niego choroby zawodowej wykonuje on pracę w charakterze pracownika naukowo-dydaktycznego, przy czym większość zajęć prowadzi za pomocą edukacyjnych portali internetowych. Wobec powyższego, uzgodnione warunki pracy nie obciążają nadmiernie jego strun głosowych. Co się natomiast tyczy zarzutu braku odniesienia się przez biegłe do badania próby obciążenia głosu to wskazać należy, że przeprowadzone przez biegłe badania ubezpieczonego w połączeniu z analizą jego dokumentacji medycznej, były na tyle dokładne, że pozwoliły na zakwalifikowanie jego schorzenia, jako choroby zawodowej, na którą cierpi on już od 1996 r. Nie można bowiem zapomnieć, że już na mocy decyzji z dnia 22 marca 1996 r. Państwowy Terenowy Inspektorat Sanitarny stwierdził u odwołującego chorobę zawodową w postaci niedowładu strun głosowych, która została wymieniona pod poz. 7 wykazu chorób zawodowych, stanowiącego załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 listopada 1983 r. Następnie na podstawie kolejno wydawanych przez Lekarzy Orzeczników ZUS orzeczeń, odwołujący był uznawany za osobę częściowo niezdolną do pracy w związku z chorobą zawodową i z tego tytułu pobierał świadczenie rentowe. Tym samym w niniejszej sprawie istniała konieczność przeanalizowania całej dokumentacji medycznej na przestrzeni ostatnich 20 lat, co też biegłe sądowne uczyniły, a nie tylko jednego wyniku badania, na którym koncentruje się organ rentowy.

Jak słusznie stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 lutego 2003 r. (V CKN 1622/00), Sąd rozpatrujący sprawę nie jest obowiązany dopuszczać kolejnych dowodów z opinii biegłych tylko dlatego, że złożona opinia jest dla strony niekorzystna. Potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii. W podobnym tonie, Sąd Najwyższy wypowiedział się też w wyrokach z dnia 16 września 2009 r. (I UK 102/09) i z dnia 15 lutego 1974 r., (II CR 817/73), w których Sąd Najwyższy wskazał, że Sąd rozpatrujący sprawę ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu tylko wtedy, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności.

W realiach rozpoznawanej sprawy, oceny tej nie zmienia fakt, iż w sprawie z opiniami nie zgadzał się organ rentowy. Z pisma Przewodniczącego Komisji Lekarskiej wynika bowiem, że kwestionuje on stwierdzenie niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. W tym kontekście analiza podniesionego zarzutu odnosi się wyłącznie do skutku opinii. Mamy tu do czynienia z polemiką końcowej oceny, a z racji wykonywanego zawodu nie można lekarza Komisji Lekarskiej stawiać w uprzywilejowanej pozycji procesowej, która w każdym wypadku prowadzić powinna do dalszego poszukiwania kolejnych dowodów medycznych. Wręcz przeciwnie w dobie wąskich specjalizacji trudno wymagać od lekarzy znajomości innych działów medycyny. W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy oddalił na mocy art. 217 § 3 k.p.c. wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego z zakresu laryngologii i foniatry, uznając, że dotychczas zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowi wystarczającą podstawę do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 11 czerwca 2015 r., nr: (...) -8/20 w ten sposób, że przyznał odwołującemu J. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 04 czerwca 2015 r., tj. od dnia powstania prawa do świadczenia rentowego na dalszy okres do dnia 03 czerwca 2016 r., zgodnie z opiniami biegłych sądowych z dnia 21 września 2015 r. i z dnia 11 stycznia 2016 r., o czym orzekł w pkt. 1 sentencji wyroku.

Jednocześnie, Sąd Okręgowy stwierdził, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, gdyż dokonał niewłaściwej oceny stanu zdrowia badanego, pomimo posiadania w tym zakresie pełnej dokumentacji medycznej. W tym względzie Sąd miał na uwadze przepis art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z art. 118 ust. 1 tej ustawy, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, z uwzględnieniem tego, iż w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (ust. 1a). W zdaniu drugim ust. 1a art. 118 ustawy dodano, że organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 czerwca 2012 r., (III UK 110/11), błąd organu rentowego skutkujący jego „odpowiedzialnością odsetkową” może stanowić efekt błędu w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędu w ustaleniach faktycznych. Jeśli zatem wydanie nieprawidłowej decyzji w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy byłoby następstwem niewłaściwej oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o to świadczenie dokonanej przez lekarza orzecznika lub głównego lekarza orzecznika oddziału, a więc następstwem niewłaściwych ustaleń faktycznych, to błąd taki należy uznać za błąd organu rentowego, powodujący jego odpowiedzialność na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (pkt. 2 wyroku).

Zarządzenie: (...)